

Kwalificatiedossier Evaluator multidisciplinair oefenen

Versie: 1.2, 15 oktober 2021

Instituut Fysieke Veiligheid
Crisismanagement Academie
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.ifv.nl
info@ifv.nl
026 355 24 00

Colofon

Opdrachtgever: Ministerie van Justitie en Veiligheid
Contactpersoon: Iris de Vrieze
Titel: Kwalificatiedossier Evaluator multidisciplinair oefenen
Datum: 15 oktober 2021
Status: Definitief, vastgesteld door Veiligheidsberaad
Versie: 1.2
Auteurs:
Projectleider: Erie Braakhekke
Review:
Eindverantwoordelijk:

Inhoud

Inleiding	4
Deel A Algemene informatie	5
Deel B Overzicht kerntaken	7
Deel C Competenties	8
Deel D Uitwerking kerntaken	10
Deel E Specificaties vakbekwaamheid	11
Deel F Verantwoording	12
Bijlage 1 Namenlijst	14
Bijlage 2 Inrichting evaluatieproces	15
Bijlage 3 Inrichting hoofdstructuur	17
Bijlage 4 Begrippen en afkortingen	19

Inleiding

Opbouw dossier

Het kwalificatiedossier beschrijft op gestandaardiseerde wijze de functievereisten voor de evaluator multidisciplinair oefenen ¹ binnen een veiligheidsregio. Dit document is ervoor bedoeld om een algemeen beeld te schetsen voor deze functie. De opbouw van het kwalificatiedossier ziet er als volgt uit:

- Deel A Algemene informatie over wat de functie typeert.
- Deel B Beschrijving van kerntaken.
- Deel C Beschrijving van competenties.
- Deel D Uitwerking van de kerntaken in werkzaamheden en daaruit voortvloeiend de keuzes en dilemma's van de functie.
- Deel E Beschrijving van de specificaties van zowel de initiële als de blijvende vakbekwaamheid, evenals een beschrijving van het niveau.
- Deel F Verantwoording van de totstandkoming van het kwalificatiedossier als het benoemen waar de verantwoordelijkheid ligt voor het onderhouden van het kwalificatiedossier.

Samenhang kwaliteitsinstrumenten

Het kwalificatiedossier vormt de basis voor het onderwijs en de examinering. Een overzicht van kennis en vaardigheden kan worden opgenomen in een opleidingsplan van een veiligheidsregio. Een opleidingsinstituut kan het kwalificatiedossier gebruiken om onderwijs en examinering in te richten.

¹ Waar in dit document 'hij' staat geschreven wordt bedoeld: 'hij/zij'. Waar 'zijn' staat wordt bedoeld 'zijn/haar'. Waar 'hem' staat wordt bedoeld 'hem/haar'. Voor de leesbaarheid is steeds voor de verkorte vorm gekozen.

Deel A Algemene informatie

A.1 Plaatsing van de functie binnen de crisiscontext

Wettelijke taken evalueren

In de Wet Veiligheidsregio wordt evalueren enkele keren expliciet benoemd. De context waarin het middel 'evalueren' wordt gezien is echter verschillend. Zo wordt in artikel 56 gesproken over een zogenaamde kostenevaluatie wat gezien kan worden als een financiële evaluatie. In artikel 71 heeft de evaluatie vervolgens betrekking op het aanleveren van informatie door het IFV en artikel 75a gaat het over de (beleids-)evaluatie van diverse wetsartikelen.

In artikel 57 van de Wet Veiligheidsregio wordt er wel nog verwezen naar de Inspectie J&V voor het periodiek toetsen van 'de voorbereiding op de rampenbestrijding en de crisisbeheersing door de bestuursorganen'. Als men de lijn van oefenen (zie hoofdstuk 1) hier volgt dan zou men hieronder het evalueren van oefeningen (als onderdeel van de voorbereiding) kunnen verstaan. Tenslotte kan artikel 23 waarin er sprake is van 'het hanteren van een kwaliteitszorgsysteem door het bestuur van de veiligheidsregio' gerelateerd worden aan evalueren.

Anders dan bij oefenen is het evalueren van oefeningen en inzetten niet expliciet benoemd in de Wet Veiligheidsregio's. Men zou het kunnen zien als onderdeel van het proces van oefenen (het oefenbeleidsplan, art. 14, lid 2d) of als onderdeel van het kwaliteitszorgsysteem (artikel 23). In dit geval is het bestuur van de veiligheidsregio verantwoordelijk voor het richten van het proces 'evalueren'.

In de Wet Veiligheidsregio's worden geen verdere uitspraken gedaan over het inrichten en verrichten van evalueren. Het ontbreekt hier dus aan een concrete invulling van het proces waardoor verdere invulling hiervan in de beleidsvrije ruimte van de veiligheidsregio valt. De Wet Veiligheidsregio's beschrijft de organisatorische context waarbinnen de uitvoering zou moeten plaatsvinden in een veiligheidsregio niet.

A.2 Positie van de functie

Binnen de kerntaak *Evalueren* heeft de evaluator multidisciplinair oefenen verschillende taken. De evaluator multidisciplinair oefenen:

- > wordt vooraf geraadpleegd en adviseert over het organiseren van de randvoorwaarden voor de evaluatie van de multidisciplinaire oefening.
- > is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de evaluatie van de multidisciplinaire oefening.

A.3 Complexiteit van de functie

Een evaluator multidisciplinair oefenen kan vanuit diverse disciplines zijn functie uitoefenen.

De evaluator multidisciplinair oefenen dient alle fasen van het evaluatieproces te beheersen, maar voert in de praktijk niet altijd alle werkzaamheden uit.

De taakrelevante complexiteit blijkt uit de hierboven beschreven combinatie van taken en verantwoordelijkheden.

Deel B Overzicht kerntaken

Kerntaak 1 Evalueren

De evaluator multidisciplinair oefenen wordt vooraf geraadpleegd en adviseert over het organiseren van de randvoorwaarden voor de evaluatie van de multidisciplinaire oefening.

De evaluator multidisciplinair oefenen is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de evaluatie van de multidisciplinaire oefening.

Deel C Competenties

De onderstaande benoemde competenties zijn het meest relevant voor de functie en/of cruciaal bij het uitvoeren van (een deel van) de kerntaken.

Competentie: Nauwkeurigheid

Verricht werkzaamheden met een grote mate van accuratesse.

Niveau D: Kwaliteit bewaken

- > Heeft oog voor kwaliteit maar ook kwantiteit van het werk.
- > Controleert het eigen werk op tekortkomingen en herstelt gemaakte fouten.
- > Verwerkt gegevens en/of verricht handelingen met een grote mate van precisie.
- > Werkt zorgvuldig.

Competentie: Analytisch vermogen

Signaleert problemen; herkent belangrijke informatie; legt verbanden tussen gegevens. Spoort mogelijke oorzaken van problemen op; zoekt terzake doende gegevens.

Niveau B: Relaties leggen

- > Legt dwarsverbanden. Betreft ideeën uit verschillende disciplines bij het oplossen van een probleem.
- > Ziet de relatie tussen feiten en de mogelijke oorzaken en gevolgen.
- > Geeft aan welke informatie vereist is voor een goede beeldvorming en gebruikt effectieve methoden teneinde de relevante informatie te vergaren.
- > Onderzoekt alternatieven om zich een oordeel te vormen.
- > Omschrijft realistische scenario's met relaties tussen oorzaak en gevolg.

Competentie: Oordeelsvorming

Weegt gegevens en mogelijke handelwijzen in het licht van relevante criteria tegen elkaar af om tot realistische beoordelingen te komen.

Niveau B: Afwegen

- > Brengt mogelijke handelwijzen in beeld.
- > Weegt gegevens en/of handelwijzen op juiste wijze af.
- > Scheidt relevante criteria van irrelevante criteria.
- > Komt met een goed afgewogen oordeel.

Competentie: Inlevingsvermogen

Onderkent en verplaatst zich in de gevoelens en behoeften van anderen, en houdt rekening met de gevolgen van eigen handelen op andere mensen of onderdelen van de organisatie.

Niveau C: Bewust zijn van

- > Herkent de situatie, de belangen en behoeften van de ander en handelt hiernaar.
- > Begrijpt wat voor de ander belangrijk is.
- > Voelt aan wanneer naar persoonlijke omstandigheden gevraagd kan worden.
- > Herkent ontwikkelingen en gevoeligheden en handelt hiernaar.
- > Toetst verwachtingen bij de ander en stemt eigen gedrag hierop af (past zich aan).

Competentie: Schriftelijke communicatie

Brengt opvattingen duidelijk onder woorden en weet aan te sluiten bij de lezer. Formuleert ingewikkelde zaken kernachtig en weet woorden trefzeker te kiezen.

Niveau B: Kernachtig

- > Verwoordt de doelstelling en het beoogde resultaat trefzeker.
- > Beschikt over een goede woordenschat.
- > Brengt de informatie geordend en bondig over.
- > Vat de boodschap adequaat samen.
- > Doseert informatie adequaat.
- > Formuleert een logische opbouw van zaken (inleiding, kern en samenvatting).

Deel D Uitwerking kerntaken

Kerntaak 1 Evalueren

1.1 Werkzaamheden

- 1.1.1 De evaluator multidisciplinair oefenen wordt vooraf geraadpleegd en adviseert over het organiseren van de randvoorwaarden van de evaluatie van de multidisciplinaire oefening.
- > Adviseert over de benodigde mensen en middelen voor het evalueren van de multidisciplinaire OTO-activiteit.
- 1.1.2 De evaluator multidisciplinair oefenen is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de evaluatie van de multidisciplinaire oefening.
- > Bereidt aan de hand van de opdrachtvaarders en relevante documentatie het evalueren van de multidisciplinaire OTO-activiteit voor.
 - > Verzamelt data gedurende het verloop van de multidisciplinaire OTO-activiteit.
 - > Analyseert de verzamelde data.
 - > Oordeelt over het bereiken van de evaluatie- en oefendoelen.
 - > Geeft bevindingen mondeling, dan wel schriftelijk terug na afloop van de multidisciplinaire OTO-activiteit.

1.2 Keuzes en dilemma's

- 1.2.1 Voor iedere oefenactiviteit en doelstelling zijn andere dataverzamelmethode mogelijk. De evaluator multidisciplinair oefenen dient hier een juiste keuze in te maken.
- 1.2.2 Overdenkt en weegt vooraf de mogelijke effecten af die de schriftelijke evaluatie met zich meebrengt.

Deel E Specificaties vakbekwaamheid

E.1 Instroomeisen functie

De uitoefening van de functie evaluator multidisciplinair oefenen bevindt zich op hbo-niveau. Voor de functie is minimaal hbo werk- en denkniveau vereist.

E.2 Vakbekwaam worden en blijven

De vakbekwaamheid wordt geborgd door middel van opleiden, examineren, bijscholen, trainen en oefenen. In het kader van 'vakbekwaam worden' en 'vakbekwaam blijven' kan die vakbekwaamheid worden opgedaan dan wel onderhouden.

De evaluator multidisciplinair oefenen verdiept zich zelfstandig in nieuwe (wetenschappelijke) kennis en inzichten. Hij neemt zelf het initiatief om zijn leer- en oefenbehoeften met zijn leidinggevende te bespreken. Hij maakt zelf een plan om zijn competenties gericht op peil te houden en op de hoogte te zijn van nieuwe ontwikkelingen en vakkennis. Hij toont zijn vakbekwaamheid door zich te laten beoordelen.

De evaluator multidisciplinair oefenen verdiept zich zelfstandig in nieuwe (wetenschappelijke) kennis en inzichten. Hij neemt zelf het initiatief om zijn leer- en oefenbehoeften met zijn leidinggevende te bespreken. Hij maakt zelf een plan om zijn competenties gericht op peil te houden en op de hoogte te zijn van nieuwe ontwikkelingen en vakkennis. Hij toont zijn vakbekwaamheid door zich te laten beoordelen.

Deel F Verantwoording

F.1 Totstandkoming

In overleg met expertgroepen, waarin relevante vertegenwoordigers vanuit de verschillende kolommen zitting hadden, is er gestart met het invullen van matrices per functie(groep) via de RASCI methode. Het doel hiervan was de discussie over actualisatie van het kwalificatiedossier *gezamenlijkheid* en *bodem* te geven. Het resultaat was dat er eenduidige beeld was bij de leden van de expertgroepen over de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende spelers binnen de crisiscontext, in het bijzonder de functie die in dit kwalificatiedossier centraal staat, namelijk, de evaluator multidisciplinair oefenen. Op basis van de gevoerde discussies, de Wet Veiligheidsregio's, Besluit veiligheidsregio's en Besluit personeel veiligheidsregio's is er door de Crisismanagement Academie een eerste concept kwalificatiedossier ontwikkeld, dat voor feedback digitaal is voorgelegd aan de leden van de expertgroep. Het conceptkwalificatiedossier is ook voorgelegd aan een reeds georganiseerde vorm van experts op dit gebied, te weten het Platform Evalueren. Daarmee wordt deze groep voor de actualisatie van dit kwalificatiedossier benoemd als werkgroep. De Crisismanagement Academie heeft alle verkregen feedback van de leden van de expertgroep en de werkgroep verwerkt tot een tweede concept. Dit tweede concept is vervolgens opnieuw besproken met de leden van de expertgroep. In een derde bijeenkomst zijn de competenties met bijbehorend niveau geselecteerd. Het resultaat hiervan is hetgeen nu voor u ligt en is aangeboden aan de opdrachtgever.

F.2 Procesinformatie

Procesinformatie	
Herzien door:	Expertgroep Evaluator multidisciplinair oefenen Werkgroep herziening multidisciplinaire kwalificatiedossiers 2018
Onder regie van:	NIPV (vml. IFV, Crisismanagement Academie)
Vastgesteld door:	WVA Multi 15 juni 2021 RCDV 17 september 2021 Veiligheidsberaad 15 oktober 2021
Versie:	Definitief
Reden voor evt. wijziging kwalificatiedossier	Opdracht Ministerie van Veiligheid en Justitie, dd. 26 oktober 2017

F.3 Brondocumenten

Bij de totstandkoming van dit kwalificatiedossier is gebruik gemaakt van onderstaande bronnen:

- > Beerens, R.J.J. (In Review, 2019) Does the means achieve an end? A document analysis providing an overview of emergency- and crisis management evaluation practice in the Netherlands. International Journal of Emergency Management (IJEM).
- > Beerens, R.J.J., Abraham, P.J., Glerum, P. And Kolen, B. (2014) Flood Preparedness Training and Exercises. In: Bierens, J.L.M. (Ed.) Handbook on Drowning (2nd edition). Berlin: Springer-Verlag.
- > Beerens, R.J.J., Abraham P. and Braakhekke, E. (2012) Maximise your returns in Crisis Management preparedness: A Cyclic Approach to training and exercises. Davos: International Disaster Risk Conference (IDRC). [Extended Abstract]
- > Hijum, H. van & Johannink, R. (2017). Het stelsel van crisisbeheersing, de besluitvormingsstructuur ontleed.
- > Instituut Fysieke Veiligheid (2016). Referentiekader Regionaal Crisisplan. Arnhem: IFV
- > Instituut Fysieke Veiligheid (2016) Kennispublicatie: Evalueren van crisisoefeningen. Arnhem: IFV
- > MBO raad, Begrippen, afkortingen en vaktaal. Geraadpleegd op 26 september 2018. Van <https://www.mborraad.nl/begrippenlijst>
- > Platform Evalueren (2018) Doelgericht evalueren: een visie op het evalueren van oefeningen (en incidenten).
- > Rodriguez, H., Quarantelli, E.L. & Dynes, R.R. (2007). Handbook of Disaster Research. New York: Springer
- > TNO (2014) Van evalueren naar leren, een hele stap. Online beschikbaar via: <https://www.tno.nl/media/1787/van-evalueren-naar-leren-2013.pdf>
- > Weggeman, M. (1997) Kennismanagement, inrichting en besturing van kennisintensieve organisaties. Schiedam: Scriptum
- > Weggeman, M. (2000). Kennismanagement; de praktijk. Schiedam: Scriptum
- > Wein, B., & Willem, A. (2013) Een raamwerk voor het effectief evalueren van crisisoefeningen. Radboud Universiteit Nijmegen. Online beschikbaar via: https://www.wodc.nl/binaries/2062-volledige-tekst_tcm28-71919.pdf

Bijlage 1 Namenlijst

Leden expertgroep, aanwezig op 26 juni, 3 oktober, 29 oktober 2018 en/of 28 juni 2019

- > Kees Verkade
- > Marlies Banens
- > Rutger Visser

Leden werkgroep, aanwezig op 13 september 2018

- > Ellen van Driest
- > Anja de Rooij
- > Loek Smolenaars
- > Guido Zoomers
- > Daniel van Eerd
- > Sonja de Bruin

Begeleiders

- > Erie Braakhekke
- > Ralf Beerens

Bijlage 2 Inrichting evaluatieproces

Wettelijke taken Evalueren

In de Wet Veiligheidsregio wordt evalueren enkele keren expliciet benoemd. De context waarin het middel 'evalueren' wordt gezien is echter verschillend. Zo wordt in artikel 56 gesproken over een zogenaamde kostenevaluatie wat gezien kan worden als een financiële evaluatie. In artikel 71 heeft de evaluatie vervolgens betrekking op het aanleveren van informatie door het IFV en artikel 75a gaat het over de (beleids-)evaluatie van diverse wetsartikelen.

In artikel 57 wordt er wel nog verwezen naar de Inspectie J&V voor het periodiek toetsen van 'de voorbereiding op de rampenbestrijding en de crisisbeheersing door de bestuursorganen'. Als men de lijn van oefenen (zie hoofdstuk 1) hier volgt dan zou men de evaluatie van oefeningen (als onderdeel van de voorbereiding) hier onder kunnen verstaan. Tenslotte kan artikel 23 waarbij er sprake is van 'het hanteren van een kwaliteitszorgsysteem door het bestuur van de veiligheidsregio' nog gerelateerd worden aan evalueren. Maar hiervoor is enige creativiteit nodig.

Anders dan bij oefenen is het evalueren van oefeningen en inzetten dus niet expliciet benoemd in de Wet Veiligheidsregio's. Men zou het eventueel kunnen zien als onderdeel van het proces van oefenen (het oefenbeleidsplan, art. 14, lid 2d) of als onderdeel van het kwaliteitszorgsysteem (artikel 23). In dit geval is het bestuur van de veiligheidsregio verantwoordelijk voor het richten van het proces 'evalueren'. Net als bij het proces 'oefenen' worden er in de Wet Veiligheidsregio's geen verdere uitspraken gedaan over het inrichten en verrichten van evalueren. Het ontbreekt hier dus aan een concrete invulling van het proces waardoor verdere invulling hiervan in de beleidsvrije ruimte van de veiligheidsregio valt. Tevens ontbreekt het aan een beschrijving van de organisatorische context waarbinnen de uitvoering zou moeten plaatsvinden in een veiligheidsregio.

Proces

- > **Richten**: Bij het richten van een evaluatie gaat het veelal om het (mede) *bepalen* van het beleid met betrekking tot het evalueren van multidisciplinaire opleidingen, trainingen en oefeningen (*lange termijn*). Deze informatie vormt het uitgangspunt voor het oefen- en evaluatieproces. Bij het uitwerken van het evaluatieontwerp zal er ook rekening gehouden moeten worden met de verschillen tussen oefeningen en incidenten, maar ook gezocht moeten worden naar aanknopingspunten voor een betere verbinding tussen het leren van incidenten en het leren in oefeningen (datgene wat men leert (identificeert) van incidenten zou men idealiter moeten toepassen in oefeningen).
 - **Herrichten**: gaat over het bijstellen van het richten;
- > **Inrichten**: Bij het inrichten van een evaluatie gaat het over het ontwerpen van een specifieke evaluatie of evaluatiereeks o.b.v. een evaluatieopdracht en het vigerende evaluatiebeleid. Naast het bepalen van de doelgroep gaat het over het bepalen van het doel en de functie van de evaluatie behorende bij een specifieke oefening bijv.

oriënteren, leren, ontwikkelen, testen of toetsen (korte termijn). Verder gaat het hierbij onder andere om het bepalen van een geschikte evaluatiemethode en bijbehorende techniek, het object van de evaluatie, het operationaliseren van oefendoelen en analysemodel en het plannen van de benodigde en geschikte mensen en middelen. Bij de inrichting van het evaluatieproces bij oefeningen moet minimaal aandacht worden geschonken aan de volgende aspecten:

- de gestelde doelen van de oefening en de evaluatie (het 'waarom')
 - de functies in de oefening en de evaluatie (het 'wat')
 - de vormen van oefenen en evalueren (het 'hoe')
 - de context waarbinnen de oefening plaatsvindt (de 'omgeving' / 'kaders' of het 'scenario')
- Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: Bij het verrichten gaat het om het daadwerkelijk uitvoeren en vastleggen van de evaluatie. Hiervoor kunnen door de evaluator verschillende data-verzamelingstechnieken ingezet worden zoals vragenlijsten, observaties, leertafels of groepsdiscussies. De evaluator analyseert de verkregen data (eventueel samen met de doelgroep/experts of op basis van een (analyse)raamwerk), trekt objectieve, betrouwbare en valide conclusies op basis van deze analyse en verwerkt dit eventueel tot een advies.

Bijlage 3 Inrichting hoofdstructuur

Hoofdstructuur

De Wet veiligheidsregio's en het Besluit veiligheidsregio's regelen dat de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie bestaat uit:

- > Calamiteitencoördinatie (meldkamer)
- > Commando Plaats Incident (CoPI)
- > Regionaal Operationeel Team (ROT)
- > Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) of Regionaal Beleidsteam (RBT)

Context Meldkamer, CoPI en ROT

Een (dreigende) aantasting van de openbare orde en (algemene²) openbare veiligheid. Door het bestuur van de veiligheidsregio is vóóraf het handelingskader van het CoPI en ROT vastgesteld in het Regionaal beleidsplan, Regionaal crisisplan en Rampenbestrijdingsplannen, tegen de achtergrond van het Regionaal risicoprofiel. Daarnaast is door het bestuur van de veiligheidsregio de gecoördineerde regionale incidentbestrijding procedure (GRIP) vastgesteld, waarin is beschreven hoe op een flexibele wijze vorm en inhoud wordt gegeven aan incidentmanagement. En die procedure vormt weer de basis voor de door het veiligheidsbestuur vóóraf vast te stellen 'criteria voor grootschalige alarmering', waaraan de Meldkamer uitvoering geeft. Tegen de achtergrond van het Besluit veiligheidsregio's is sprake van generieke operationele kernfuncties van zowel het CoPI als ROT: operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie.

Kernfunctie operationele leiding

In de kern hebben de cyclische ketens aan activiteiten op het terrein van operationele leiding binnen zowel het CoPI als ROT betrekking op:

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over de te bepalen prestaties via de kernfuncties operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie en het continueren van die prestaties over een bepaalde periode;
 - o Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;
- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen aan operationele kernfuncties;
 - o Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het uitvoeren van operationele leiding, die altijd is gericht op operatiën, informatie en crisiscommunicatie. Dit is hieronder verder uitgewerkt.

Kernfunctie operatiën

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming op uitvoerend niveau over de te bepalen prestaties bij het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident;
 - o Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;

² Naast de algemene handhaving van de openbare veiligheid, is sprake van functionele handhaving daarvan, zoals gezondheidszorg, waterbeheer, drinkwater, voedselvoorziening en - veiligheid.

- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen bij het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident;
 - Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident.

Kernfunctie informatie

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming op uitvoerend niveau over de te bepalen prestaties bij het verzamelen, verwerken en veredelen van feiten en gegevens over 'het incident, over de hulpverlening, over de prognose en de aanpak en over de getroffen maatregelen en de resultaten ervan'³, en het verstrekken van die data (totaalbeeld⁴) aan de juiste afnemers;
 - Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;
- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen bij het verzamelen, verwerken en veredelen van feiten en gegevens over 'het incident, over de hulpverlening, over de prognose en de aanpak en over de getroffen maatregelen en de resultaten ervan', en het verstrekken van die data (totaalbeeld) aan de juiste afnemers;
 - Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het verzamelen, verwerken en veredelen van feiten en gegevens over 'het incident, over de hulpverlening, over de prognose en de aanpak en over de getroffen maatregelen en de resultaten ervan', en het verstrekken van die data (totaalbeeld) aan de juiste afnemers.

Kernfunctie crisiscommunicatie

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming op uitvoerend niveau over het verschaffen van informatie aan de bevolking over de oorsprong, omvang en gevolgen van het (dreigende) incident of de (dreigende) crisis, alsmede over de daarbij te volgen gedragslijn';
 - Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;
- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen bij verschaffen van informatie aan de bevolking over de oorsprong, omvang en gevolgen van het (dreigende) incident of de (dreigende) crisis, alsmede over de daarbij te volgen gedragslijn';
 - Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- Verrichten: het verschaffen van informatie aan de bevolking over de oorsprong, omvang en gevolgen van het (dreigende) incident of de (dreigende) crisis, alsmede over de daarbij te volgen gedragslijn'.

³ Besluit veiligheidsregio's artikel 2.4.1

⁴ Besluit veiligheidsregio's artikel 2.4.2, lid 2. Dit totaalbeeld is opgebouwd op basis van 'eigen beelden' die binnen elk onderdeel van de hoofdstructuur moeten worden bijgehouden.

Bijlage 4 Begrippen en afkortingen

Inhoudelijke begrippen

De hieronder weergegeven begripsomschrijvingen zijn ontleend aan diverse bronnen (zie F3 Brondocumenten).

Begrip	Omschrijving
Algemene keten	Gezag/Bestuur op de beleidsterreinen openbare veiligheid en openbare orde
Algemene operationele leiding	Algemene operationele leiding doorbreekt normale verhoudingen tussen de burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio en operationele diensten. Het is geen zelfstandige bevoegdheid: de algemene operationele leiding door een daartoe aan te wijzen regionaal operationeel leider wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de direct betrokken burgemeester(s) óf Voorzitter veiligheidsregio en binnen de door dat gezag gestelde grenzen. De burgemeester kan een regionaal operationeel leider aanwijzen, de voorzitter moet een regionaal operationeel leider aanwijzen. In beginsel is de regionaal operationeel leider 'ontkleurd', maar kan ook 'gekleurd' zijn. Bijvoorbeeld bij crises op het terrein van de volksgezondheid: een regionaal operationeel leider uit de 'witte kolom'. Of bij crises op het terrein van de nationale rechtsorde (waaronder openbare orde): een regionaal operationeel leider van de politie.
Bestuurlijke coördinatie	Afstemming binnen of tussen de algemene en/of functionele ketens, zonder daarbij te treden in elkaars functionele, juridische of geografische bevoegdheden. Zowel het GBT als RBT kennen elementen van bestuurlijke leiding (gezag op bepaald beleidsterrein) en bestuurlijke coördinatie.
Bestuurlijke leiding	Bestuurlijke leiding kan plaatsvinden op lokaal, regionaal, bovenregionaal, nationaal en internationaal niveau. Zie bestuurlijke netwerkkaarten. De burgemeester heeft de bestuurlijke leiding binnen zijn gemeente op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid. De voorzitter veiligheidsregio heeft de bestuurlijke leiding op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid zodra hij/zij daartoe een RBT bijeenroept. Gezagsdragers binnen de functionele ketens hebben de (gedecentreerde) bestuurlijke leiding op hun eigen beleidsterreinen. Te denken valt aan de hoofdofficier van justitie, voorzitter waterschap en zogenoemde rijksheren.

	<p>De algemene keten kan onder centraal gezag belast zijn met de uitvoering, bijvoorbeeld bij de bestrijding van bepaalde infectieziekten, onder het gezag van de minister van VWS. De commissaris van de koning c.q. minister kunnen algemene of bijzondere aanwijzingen geven aan de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio. Die aanwijzingsbevoegdheden zijn gebaseerd op proportionaliteit en subsidiariteit. Voor bepaalde aanwijzingen gelden specifieke vormvereisten (Koninklijk Besluit).</p> <p>Op basis van een daartoe geslagen Koninklijk Besluit kan de minister de bestuurlijke leiding binnen de algemene keten geheel of gedeeltelijk aan zich trekken of een andere autoriteit daarmee belasten.</p>
BOB-cyclus	<p>Beeldvorming: Het waarnemen van feiten en gegevens over 'de ontwikkeling en effecten van een incident, de risico's voor de veiligheid van de hulpverleners en de personen in het getroffen gebied, de aanpak van het incident en de daarvoor benodigde mensen en middelen'.</p> <p>Ordeelsvorming: Het geven van (collectieve) betekenis aan dat beeld;</p> <p>Besluitvorming: Het op basis van de gegeven betekenis individueel of collectief bepalen wat er gedacht en gedaan moet worden en hoe dat moet gebeuren: richten, inrichten en verrichten van operationele kernfuncties. Pas achteraf kunnen de effecten van een besluit worden waargenomen en beoordeeld. Waar nodig vindt het her(in)richten van een operationele kernfunctie plaats.</p>
Crisis (in juridische zin)	<p>De kwalificatie van een gebeurtenis als crisis staat – in juridische zin – los van de feiten ('ernstige' gebeurtenis). Het is een bestuurlijke kwalificatie met het oog op besluitvorming. Voor overheidsgezag betekent dit het toepassen van noodbevoegdheden. Die kwalificatie wordt begrensd door twee beginselen:</p> <p>Proportionaliteit: er is sprake van een (dreigende) aantasting van een of meer vitale belangen (c.q. sectoren) van de samenleving.</p> <p>Subsidiariteit: reguliere bevoegdheden/structuren worden niet afdoende geacht voor het voorkomen, beheersen of herstellen van die (dreigende) aantasting.</p>
Crisisorganisatie	<p>De organisatievorm waarbinnen de direct betrokken bestuurlijke en operationele partijen – ten tijde van een (dreigende) ramp/crisis – inhoud geven aan kennisgestuurde besluitvorming.</p>
Functionele ketens	<p>Gezag/bestuur/beheer op beleidsterreinen zoals infectieziektebestrijding, justitie, terrorisme, schaarste algemeen, drinkwater en voedsel, energie, transport, financiën, telecommunicatie en media, onderwijs en cultureel erfgoed.</p>
Gevaar/Dreiging	<p>Gevaar verwijst naar niet intentioneel handelen. Dreiging verwijst naar intentioneel/boosaardig handelen.</p>

Grootschalige alarmering	<p>Besluit veiligheidsregio's, artikel 1.1: het bij een ramp of crisis onverwijld en volledig alarmeren van de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, bedoeld in artikel 2.1.1, onderdelen b tot en met d;</p> <p>Besluit veiligheidsregio's, artikel 2.2.1: het bestuur van de veiligheidsregio stelt criteria vast voor de situaties waarin de meldkamer tot grootschalige alarmering overgaat.</p>
Incidentmanagement	Het op basis van risico- en actie-intelligence kennisgestuurd beleid bepalen, aanpak bepalen, werk verdelen en werk uitvoeren.
Intelligence	<p>Het werkproces dat bestaat uit een reeks van drie processtappen: identificeren, analyseren en beoordelen van feiten en gegevens over:</p> <ul style="list-style-type: none"> – gevaren/dreigingen (risico-intelligence) – interventiecapaciteit (actie-intelligence) – (latente) systeemfouten (verbeter-intelligence). <p>Intelligence is randvoorwaardelijk voor kennisgestuurd⁵ incident- c.q. verbetermanagement tegen de achtergrond van het zorgvuldigheidsbeginsel. Zie ook §4 van het Besluit Veiligheidsregio's.</p>
Interventiecapaciteit	Resources voor het in de juiste tijd, in de juiste omgeving en in de juiste vorm voorkomen, beheersen of herstellen van een (dreigende) aantasting van de veiligheid, en het continueren daarvan over een bepaalde periode.
Openbare orde en veiligheid	<p>Openbare orde: integriteit van de (semi)publieke ruimte overeenkomstig haar bestemming naar tijd en plaats.</p> <p>Openbare veiligheid: fysieke integriteit van personen en zaken (waaronder levende have) en het milieu.</p>
Operationele coördinatie	<p>Meerhoofdige operationele leiding waarbij de betrokken operationeel leidinggevenden niet treden in elkaars functionele, juridische en geografische bevoegdheden.</p> <p>Vormen van operationele coördinatie zijn een operationeel team⁶, zoals de Officieren van Dienst binnen een Commando Plaats Incident (CoPI). De leider CoPI heeft (juridisch gezien⁷) niet de operationele leiding; hij/zij geeft leiding aan het beeld-, oordeel- en besluitvormingsproces op de plaats van het incident en daarbij benodigde ondersteuning.</p>
Operationele leiding	De hoogst leidinggevende binnen een operationele discipline: een door het daartoe bevoegde gezag aan te wijzen AC. Operationele leiding over een operationele dienst vindt bij opschaling naar een ROT plaats onder de paraplu van de algemene operationele leiding. Dat de betrokken AC-en van een operationele dienst daarbij hun eigen verantwoordelijkheden hebben en houden doet aan dat uitgangspunt niet af.

⁵ Zie ook de bekende Basisvereisten crisismanagement.

⁶ Denk ook aan de SGB0+-structuur in dat verband. Operationeel leidinggevenden van andere diensten worden door de AC-politie uitgenodigd om deel te nemen aan de vergadering binnen de Staf Grootschalig en Bijzonder Politieoptreden. Zie referenties Politiezorg voor de samenstelling van die staf(sectie).

⁷ Die operationele leiding kan wel geregeld worden binnen het door het bestuur van de veiligheidsregio vast te stellen beleidsplan (als wetsinterpretatie) en dus crisisplan.

Ramp (in juridische zin)	De crisis die betrekking heeft op de (dreigende) aantasting van het vitale belang openbare veiligheid en waarbij normale bevoegdheden in verband met de gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van andere disciplines ontoereikend zijn. Een ramp is in die zin altijd een crisis, maar een crisis is niet altijd een ramp.
Resources	(De combinatie van) mensen, middelen en methoden.
Verbetermanagement	Het op basis van verbeter-intelligence kennisgestuurd het verbeterbeleid bepalen, verbeteraanpak bepalen, verbeterwerk verdelen en verbeterwerk uitvoeren.

Onderwijskundige begrippen

Begrip	Omschrijving
Kwalificatiedossier	Set van verschillende kerntaken, werkprocessen en competenties die samen een opleiding vormgeven en waar een diploma aan vast hangt.
Kerntaak	Een kerntaak is een substantieel deel van de beroepsuitoefening naar belang, omvang (tijdsbeslag of frequentie) of beide. Een kerntaak bestaat uit een geheel van inhoudelijk met elkaar samenhangende werkprocessen, kenmerkend voor de beroepsuitoefening. Een kwalificatiedossier heeft een beperkt aantal kerntaken. Alle kerntaken samen beschrijven de essentie van de beroepsuitoefening van de betreffende beroepsgroep.
Competentie	Het geheel van kennis, vaardigheden en attituden om in een bepaalde beroepssituatie adequaat te functioneren.